

Visieworkshop 4 - De maatschappelijke kloof overbruggen

29/04/11

Verslag – synthese

Deskundigen: Geert te Boveldt (ATO), Christine Mirkes (DSP)
Facilitators: Barbara de Radiguès en Stéphane Delberghe (Atanor)

Dit verslag biedt een synthese van de discussie die plaatsvond in de visieworkshop ter voorbereiding van de volgende stappen, namelijk het definiëren van de beleidskrachtlijnen en de concrete acties. Het was de bedoeling om de gewenste visie voor 2040 te bepalen.

Om de projectie naar 2040 te maken, noemden de deelnemers de externe elementen die er volgens hen voor zouden zorgen dat de wereld er over 30 jaar anders uitziet. Hieronder de **breukelementen** die zij opnoemden:

- stijging van de arbeidsflexibiliteit,
- versnelling van de maatschappelijke en territoriale kloof,
- aankomst van klimaatvluchtelingen,
- nieuwe immigratiegolven,
- continue stijging van de actieve bevolking.

Visie-elementen

De onderstaande tekst is opgesteld op basis van een ontwerp tekst die een samenvatting geeft van de visie-elementen die tijdens het eerste gedeelte van de workshop naar voren kwamen en op basis van reacties en suggesties van de deelnemers aan de workshops. Deze elementen zijn niet besproken tijdens een plenaire zitting om tot een consensus te komen. Dat verklaart waarom sommige elementen met elkaar in tegenspraak kunnen zijn.

In 2040 een duurzaam grootstedelijk gebied voor iedereen ...

... waar de mens in het centrum staat

Het doel van het bestuur van een stad is dat de mensen die de stad vormen op gelijke wijze toegang krijgen tot alle 'diensten' die ze aanbiedt. De economie en de internationale uitstraling van een stad moeten deze doelstelling van een persoonlijke ontplooiing ondersteunen, in een meer algemeen kader van het collectieve belang.

Men mag niet voorbijgaan aan de maatschappelijke ongelijkheid. Die moet worden verminderd en alle Brusselaars moeten kunnen profiteren van de sociaaleconomische voorspoed die de activiteiten van de stad genereren.

Sommige deelnemers vatten dit idee op de volgende manier samen: 'In 2040 willen wij een solidaire samenleving die de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de economische sector uitdraagt, die de mens in het centrum van haar bekommernissen plaatst en die streeft naar de emancipatie van iedere persoon door een kritische geest te bevorderen.'

... waar alle Brusselaars ...

- **toegang hebben tot buurtwinkels en buurtdiensten (onderwijs, mobiliteit, gezondheid, cultuur ...)**
De kwaliteit van deze diensten moet gewaarborgd zijn. Er is een strategie nodig om ervoor te zorgen dat de diensten worden gebruikt door iedereen die er behoefte aan heeft. De notie 'in de buurt' is geografisch, niet gericht op de gemeenschap. We moeten vermijden dat wijken getto's worden.
- **toegang hebben tot een behoorlijke, aangepaste en betaalbare woning**
- **een baan hebben die aansluit op hun opleiding en hun potentieel**
Het accent ligt op een gevarieerde economie die dichtbij de mensen staat en niet uitsluitend gericht is op de economische ontwikkeling in een of twee specifieke sectoren. Idealiter hebben mensen een baan die ze zelf hebben gekozen, niet noodzakelijk geschoold.
De overheid moet de toegang tot werk garanderen door opleidingen aan te bieden die zijn aangepast aan elke persoon en aan de maatschappelijke realiteit.
- **'verantwoordelijke' 'handelende burgers' zijn**
Iedereen moet een actieve rol kunnen spelen in de stad. In dat opzicht is het belangrijk om de participatiemethoden voor de stedelijke ontwikkeling te herbekijken.
- **in staat zijn om hun leven te leiden met behoud van het evenwicht tussen hun beroepsleven en privéleven**

... waar iedereen beschikt over de nodige middelen om te stijgen op de sociale ladder

Sociale stijging wordt hier gezien als de individuele emancipatie en betreft de toegang tot opleiding, technologie, cultuur, gezondheid, inkomen, alle economische en ecologische aspecten ...

... waar elke wijk zijn eigen identiteit en karakter heeft en versterkt

Er is geen unanimititeit voor dit voorstel.

Sommige deelnemers stellen voor om een verband te leggen tussen kansarme wijken en het aanbieden van een maatschappelijke structuur aan de meest kansarme mensen. Vaak betekent die situatie dat deze mensen een goedkopere woning kunnen vinden. Het bieden van stabiliteit aan deze mensen in deze wijken is dus belangrijk om hun maatschappelijke integratie in het Gewest te garanderen. Bovendien liggen deze wijken momenteel in het centrum van het Brussels Gewest, waardoor ze gemakkelijk toegang hebben tot voorzieningen en diensten.

Men moet doorgaan met het doorvoeren van maatregelen om deze specifieke kenmerken te behouden en om te vermijden dat zoals in andere stedelijke centra gentrificatiefenomenen optreden.

De functionele mix binnen een wijk kan wenselijk zijn, maar men moet de nodige maatregelen treffen om vastgoedspeculatie te vermijden, die alleen ten goede komt aan bepaalde economische functies en aan één enkele maatschappelijke categorie.

Andere deelnemers aan de workshop vinden dit punt in tegenstrijd met de bestaande dynamiek in de wijken en dat het behoud van het karakter erop neerkomt dat altijd dezelfde wijken sociaaleconomische problemen zullen kennen. Men moet dus vermijden om deze wijken te stigmatiseren.

Daarnaast merken sommige deelnemers op dat de bewoners van een chique buurt zeker zullen instemmen met de inspanningen om het karakter van hun wijk te behouden.

... waar de wijken tewerkstelling bieden die aansluit op de bewoners van de wijk

Het is niet noodzakelijk een prioriteit om de woon- en werkplaats te laten corresponderen. Maar men moet vermijden dat sommige wijken worden overstelpt door het verkeer van pendelaars of dat de levenskwaliteit van een wijk wordt geschaad door de economische activiteit.

... waar alle diversiteiten worden erkend en naar waarde worden geschat en waar regels gelden om het samenleven harmonieus te laten verlopen

... waar culturele producties ontstaan die een beeld geven van het sociale leven in Brussel

Idealiter moet de culturele productie overeenstemmen met de diversiteit van de Brusselse bevolking. De doelstelling is dat de cultuurproducenten gediversifieerd zijn. Men moet de opkomende culturen van alle Brusselse wijken aanmoedigen en ondersteunen.

Tabel van workshop Nr. 4: "Sociale cohesie"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
<p>1.2 / 4.1</p> <p>WONINGEN : De woningen zijn toegankelijk voor iedereen (onder meer financieel) in voldoende aantallen en van degelijke kwaliteit. Minstens 20% van het woningpark is van het sociale type. De woningen zijn divers en aanpasbaar (gemeenschappelijk thema bevolkingsgroei/sociale cohesie)</p>	<p>Meer sociale woningen voorzien: minstens 20% van het park (sterke consensus) waarbij concentratie dient te worden vermeden</p>	<p>De "sociale woning" definiëren : bepalen of het sociaal karakter voortvloeit uit de huurprijs of het inkomen van de bewoner. Moeten sociale woningen ook bestemd zijn om te kopen of gaat het enkel om huurwoningen?</p>	<p>Minstens 20% sociale woningen, waarbij concentratie moet worden vermeden</p>		
		<p>Uitbreiding van het openbare grondbeheer op lange termijn (consensus)</p>		<p>Op overheidsgronden: productie van 100% sociale woningen en behoud van het openbaar statuut van de gronden</p>	
		<p>Uitbreiding van de operationaliteit van de "traditionele" overheidsactoren (sterke consensus)</p>		<p>In de "strategische gebieden" van het Gewest (GGB, spoorweggebieden enz.): vastleggen van een quotum voor sociale woningen (25%?)</p> <p>De verkoop vermijden van gronden en gebouwen die eigendom zijn van de overheid</p> <p>De grondreserves van de gemeenten opvorderen als die nog bestaan</p>	
		<p>De privésector laten bijdragen tot de productie van sociale woningen</p>		<p>Het overleg verbeteren tussen de actoren en/of een unieke overheidsentiteit creëren voor de productie van overheidswoningen (met de GOMB als koepelorgaan?)</p> <p>Herziening van de rol van de operatoren en hun onderlinge betrekkingen (met name BGHM en GOMB)</p>	
		<p>Overleg plegen/onderhandelen met de rand (buiten het BHG) met het oog op een evenwichtige verspreiding van de sociale woningen over het BHG en de rest van het grootstedelijk gebied</p>		<p>Een quotum van 25% sociale woningen opleggen bij privéprojecten van een zekere omvang (drempel nader te bepalen om perverse effecten te vermijden)</p>	<p>25% sociale woningen bij grote privéprojecten</p>
		<p>Borg staan voor de financiële toegankelijkheid van woningen op de privémarkt</p>		<p>Het voor de woning gebruikte deel van het inkomen beperken tot 20%</p>	
		<p>Werken aan de huurprijzen</p>		<p>Een huurtoelage toekennen</p> <p>De huurprijzen omkaderen</p>	

Tabel van workshop Nr. 4: "Sociale cohesie"

Élément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
				De aan eigenaars gevraagde opcentiemen in het kader van de O.V. koppelen aan de naleving van een "normale" huur, bepaald door een observatorium van de huurprijzen	
		Werken aan de inkomsten		De personenbelasting voor de lage inkomens verminderen (geen consensus / perverse gevolgen vermijden)	
		Werken aan de overheidssteun voor de aankoop van woningen (GOMB, Woningfonds)		Een "levensduurpremie" toekennen aan ambtenaren van het BHG en van de gemeenten om hen in staat te stellen dichtbij hun werk te blijven wonen	
				Het overheidsbeheer handhaven op lange termijn	
				Het budget van het Woningfonds optrekken voor goedkope aankoopelingen	
	Het aantal woningen opvoeren	De beschikbare ruimten benutten		Bestrijding van de leegstand	
				De bovenverdiepingen van handelspanden gebruiken	
				Kantoren converteren	
				De renovatiepremies voor privéverhuur uitbreiden met regulering van de huurprijzen	
				Redelijke belasting heffen op de huurprijzen met aftrekbaarheid voor renovatie- en onderhoudskosten (neutraal effect - vereist een omkadering van de huurprijzen)	
		De obstakels wegwerken voor het (omkaderd) creëren van nieuwe wooneenheden in de bestaande woningen (bijvoorbeeld bij vertrek van de kinderen)		Omkadering van de speculatie: gesplitste verkoop vermijden door middel van een meerwaardebelasting	
				Borg staan voor de kwaliteit van opgesplitste woningen	
				Omkadering van uitbreidingen met de creatie van nieuwe woningen als doel	
				Vermindering van registratierechten voor operaties waarbij nieuwe eenheden worden gecreëerd	
		De productie van kantoren koppelen aan de productie van woningen		Beperking van de creatie van kantoren via een compensatiesysteem dat wordt gecontroleerd door de overheid	
	De kwaliteit van de woningen verbeteren	De woningen van het privépark tot een minimaal niveau brengen qua comfort, isolatie en energieprestaties		Harmonisering, vereenvoudiging en op mekaar afstemmen van de huisvestingsnormen: Huisvestingscode, woonbaarheidsnormen van de GSV	
				Systematisering van het aanbod van buitenruimte voor elke woning (minstens een terras)	

Tabel van workshop Nr. 4: "Sociale cohesie"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
	Het woningaanbod diversifiëren en hun aanpasbaarheid vergroten	Alternatieve woningvormen promoten: kangoerewoning, gemeenschappelijke of groepswoningen, cohabitatie, colocation		Komaf maken met de bestraffing van samenwonenden (sociale uitkeringen, toelagen, fiscaliteit...) door individualisering van de rechten	
				De mogelijkheden voor het delen van een woning uitbreiden (niet alleen meer de zuivere opsplitsing)	
				Het gemeenschappelijk gebruik van uitrustingen zoals keuken, badkamer, wasplaats enz. vereenvoudigen	
		Alternatieve vormen voor toegang tot huisvesting promoten (b.v. erfpacht)			
1.3 / 4.1 COLLECTIEVE VOORZIENINGEN EN DIENSTEN: Er zijn genoeg collectieve voorzieningen en diensten voor personen, ze zijn van goede kwaliteit en toegankelijk voor iedereen . Ze worden uitgebouwd op wijkniveau voor wat de buurtvoorzieningen en -diensten betreft, en de voorzieningen en diensten van gewestelijk belang zijn makkelijk toegankelijk (gemeenschappelijke thema's bevolkingsgroei/ sociale cohesie)	Voldoende collectieve voorzieningen en diensten voor personen aanbieden van een degelijke kwaliteit Collectieve buurtvoorzieningen en -diensten voor personen aanbieden in elke wijk (crèche, basisscholen, sociale diensten, gezondheidszorg, sport, cultuur speelpleinen, socioculturele buurtvoorzieningen en politie)	De inplanting van collectieve voorzieningen en diensten plannen om een netwerk te creëren (afstand afhankelijk van de voorziening) en zorgen voor een goede toegankelijkheid	Indicator: isotropie van de spreiding van de collectieve voorzieningen en diensten	Een stand van zaken van de voorzieningen uitwerken om zodoende de behoeften en prioriteiten te kunnen bepalen	
				Toezien op de coherentie van het netwerk met de andere aanlegplannen (groen netwerk, verplaatsingsplan enz.)	
				Voorzieningen inplanten in functie van hun toegankelijkheid met het openbaar vervoer	
				Het Gewest dekken met voorzieningen, rekening houdend met hun invloedssfeer	
				De grote voorzieningen inplanten in functie van de coëxistentie tussen het netwerk van buurtvoorzieningen en het stadsweefsel. Er moet ook worden nagedacht op kleinere schaal dan de GGB over de inplanting van de grote voorzieningen	
				Universiteiten spreiden over het hele grondgebied	
				Het uitwerken van "Wegcontracten", los van de "lijncontracten", om de ontwikkeling van de stad en de creatie van voorzieningen te concentreren langs deze assen	

Tabel van workshop Nr. 4: "Sociale cohesie"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
		Voorzieningen produceren : de voorzieningen creëren die ontbreken volgens de behoeften en prioriteiten	Doelstelling : geen enkele lege of weinig gebruikte voorziening	Werken aan gemengde programma's: woningen + voorzieningen Concurrentie vermijden in de toegankelijkheid van gronden voor de creatie van voorzieningen Een wettelijk kader uitwerken dat de productie van voorzieningen toestaat vanaf X woningen Systemen voor onderlinge hulp en uitwisseling van diensten uitbreiden/in het leven roepen Het gebruik van diensten via internet ontwikkelen (b.v.: Tax on web) Borg staan voor een rechtvaardig en tweetalig onderwijs. Cfr Economie 2.4 Evolueren naar een buurtpolitie: meer aanwervingen en nieuwe opleidingen In de eerste plaats inspelen op de voorzieningsbehoeften rond diensten aan personen, crèches, scholen, rusthuizen	een peuteropvangstructuur per wijk
		Borg staan voor de toegankelijkheid, met name financieel, voor iedereen, zonder enige rendementsgerichte logica		De kosten afstemmen op de inkomsten Begeleidingsstructuren in het leven roepen om de gebruikers te leren hoe ze de diensten moeten gebruiken	
		De voorzieningen beheren : borg staan voor de coherentie tussen de productie en het beheer van de voorzieningen		Borg staan voor een duurzaam beheer van de voorzieningen Werk maken van een intercommunaal beheer en de organiserende overheden fusioneren, in het bijzonder voor het onderwijs De grote groene ruimten beheren op basis van hetzelfde model als voor de voorzieningen inzake culturele programma's, toegankelijkheid enz.	
	Voor iedereen een gelijke toegang garanderen tot kwalitatieve openbare ruimten die gezien worden als ontmoetings- en uitwisselingsruimten die bijdragen tot de kwaliteit van het "samenleven".	Werken aan het aanbod van ontmoetings-/sociale contactruimten door multiculturele projecten op touw te zetten			

Tabel van workshop Nr. 4: "Sociale cohesie"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
4.3 SOLIDARITEIT EN EMANCIPATIE: Het grootstedelijk gebied wordt georganiseerd rond een solidaire samenleving die de mens in het centrum van haar bekommernissen plaatst en die streeft naar de emancipatie van iedere persoon door een kritische geest te bevorderen. Ze streeft naar sociale gelijkheid, met name via de herverdeling van de rijkdommen	De mens in het centrum plaatsen van het overheidsbeleid	Werken aan alle factoren van het welzijn en de gezondheid in de ruime betekenis, via de (huidige en toekomstige) gewestelijke bevoegdheden en in samenwerking met communautaire of plaatselijke entiteiten	Indicatoren: peuteropvang, onderwijs, huisvesting, ontspanning en cultuur, toegang tot voeding, toegang tot kwalitatieve gezondheidszorg, duurzame mobiliteit enz.	De factoren van het welzijn integreren als indicatoren voor de evaluatie van de gewestelijke beleidslijnen	
	De solidariteit organiseren als pijler van de Brusselse samenleving en als instrument voor de bestrijding van de armoede	Sociale zekerheid waarborgen voor iedereen (sociale "veiligheid" veeleer dan "zekerheid")		Een "Plan voor armoedebestrijding" doorvoeren	
		De initiatieven inzake collectieve solidariteit steunen (b.v.: kangoeroewoningen, solidaire woningen, solidaire mobiliteit enz.)			
	Eenieders emancipatie bevorderen door de kritische geest aan te moedigen	Het onderwijs in meerdere talen aanmoedigen in de volkswijken met het oog op een betere emancipatie			
4.4 HET INDIVIDU ALS SPELER: Elk individu is een speler in het grootstedelijk gebied. De maatschappij streeft ernaar alle individuen de kans te bieden om te handelen, te creëren en deel te nemen aan het leven en de ontwikkeling van de grootstedelijke ruimte. Men promoot ambitieuze initiatieven, ondernemerschap, culturele producties van lokale of internationale dimensie en de burgerparticipatie	De oprichting en het welslagen van ZKO's (zeer kleine ondernemingen) promoten	Een kwalitatieve en regelmatige begeleiding verstrekken voor de ZKO's	Vermindering met 50% van het falingspercentage (geen falingspercentage in de eerste drie jaar) van ZKO's		
		Bepaalde informele sectoren opnieuw integreren in de formele economie > zie workshop economie			
		Het microkrediet stimuleren			
		Bestaande samenwerkingen en initiatieven steunen			
		De lokale werkgelegenheid aanmoedigen in de wijken in moeilijkheden > zie workshop economie			
	Sommige specifieke actoren steunen: zorgsectoren, duurzame economie > zie workshop economie				

Tabel van workshop Nr. 4: "Sociale cohesie"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
	Culturele producties van lokale of internationale dimensie promoten	Het prioritaire karakter erkennen van de culturele sector voor het GPDO, met inbegrip van de creatieve industrieën	indicator: aantal evenementen met symbolische waarde op kwalitatief en kwantitatief vlak	De aanbevelingen uitvoeren van het "cultuurplan" (coördinatie van de activiteiten door het Gewest, beschikbaarheid van lokalen, coördinatie van de toegankelijkheid)	
		Interculturele projecten promoten (uitwisseling, ontsluiting)		Organisatie van een rondetafel met de verschillende actoren + opvolging	
				Financiering van gemeenschappelijke projecten door de twee gemeenschappen via de erkenning van "Brusselse" projecten	
		De artistieke sensibiliteit opwekken			De bestaande samenwerkingsverbanden steunen (b.v.: BKO RAB)
	De middelen van de academies en andere sensibiliseringscentra uitbreiden				
	De burgerparticipatie van iedereen versterken	De deelneming van het verenigingsleven en de individuele participatie structureren en onderhouden in een "bottom up"-dynamiek		Werken in de scholen	
				De "nieuwe stadsculturen" erkennen (zoals "Recyclart")	
2.4 ONDERWIJS EN OPLEIDING : Het onderwijs en de opleiding vormen de voorbereiding op het maatschappelijke en het beroepsleven en dragen bij tot de zelfontplooiing. Het zijn vectoren van de sociale cohesie. Ze zorgen voor de verwerving van een gemeenschappelijke basis van vaardigheden, onder meer op taalvlak. Ze bevorderen het delen van gemeenschappelijke waarden. Ze ontwikkelen de cruciale capaciteiten en het inzicht die nodig zijn voor het leven in de maatschappij, het burgerschap. (gemeenschappelijk thema Economie/Sociale cohesie)	De participatiemethodes herzien in het kader van de stedelijke ontwikkeling	Globale beleidslijnen voor het visie-element: het onderwijs regionaliseren en organiseren op basis van tweetaligheid.	Eerste fase: minstens de kinderdagverblijven, kleuterscholen en lagere scholen regionaliseren	De gemeenten aanmoedigen om participatieprojecten op touw te zetten (participatief budget, Lokale Agenda 21 enz.)	
				De motivatie opleggen voor de beslissingen van de overlegcomités	

Tabel van workshop Nr. 4: "Sociale cohesie"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn	
	Borg staan voor de overvloed, de kwaliteit, de toegankelijkheid voor iedereen en de verscheidenheid van het aanbod inzake basisopleidingen, voortgezet en tweedekansonderwijs	Voorzien in voldoende schoolinfrastructuur op basis van de voorspellingen van het Planbureau	Indicatoren: aantal m2 per leerling, aantal leerkrachten per school + aantal jaren werk in een school, aantal leerlingen per klas	Werken aan de "duurzaamheid" van de infrastructuur en gebouwen		
		De capaciteit van het onderwijs voor sociale promotie vergroten				
		De leerkrachtfunctie opwaarderen		Professionele opvolging gedurende de hele loopbaan		
				Veeleisendere opleiding		
		Leerkrachten en schoolpersoneel aanmoedigen om in Brussel te werken		Aantrekkelijkere lonen		
		De coördinatie verzorgen tussen de organiserende overheden, de netwerken en de instellingen binnen de schoolbekkens		Projecten van het type "brede school" ondersteunen: concept dat werd bestudeerd in Vlaanderen en dat afkomstig is uit Zweden. In die scholen worden heel wat buitenschoolse activiteiten georganiseerd (sport, cultuur) na de lesuren		
				Erop toezien dat het onderwijs van de Gemeenschappen wordt aangepast aan de Brusselse realiteit: multicultureel, meertalig en internationaal		
		De overgang beheren tussen de filières en netwerken				
		De kwalificatiefilières opwaarderen		Een technische universiteit oprichten in Brussel Het niveau en het "prestige" van de kwalificatiefilières opvoeren Een "huis van de beroepen" oprichten in Brussel (waar jongeren de beroepen kunnen ontdekken en info vinden)		
		Borg staan voor gratis onderwijs				
		Het aanbod kwaliteitsopleidingen doeltreffend coördineren		Naamgeving van de opleidingen Informatie over het aanbod inzake onderwijs en opleidingen centraliseren		
		Borg staan voor een zekere basiskennis bij alle afgestudeerden: wellevendheid, wiskunde, wetenschappen, talen...	De inhoud van het onderwijs herzien		Grondige bezinning op grond van "best practices" uit het buitenland	
					Gemeenschappelijk deel en schoolplicht tot 16 jaar	

Tabel van workshop Nr. 4: "Sociale cohesie"

Élément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
		De derde kleuterklas verplicht maken			
		Toeziens op de continuïteit van de schoolloopbaan			
		De alfabetisering waarborgen			
		De samenwerking aanmoedigen tussen het Franstalig en Nederlandstalig onderwijs (indien niet verenigd in het kader van een regionalisering)			
		Het dubbelen bestrijden (dit is duur)			
		De schoolplicht vervangen door de verplichting om een diploma te halen		De "centra voor de bekrachtiging van de vaardigheden" ontwikkelen	
	Garanderen dat 100% van de jongeren hun school afmaken	De programma's voor herinschakelingsonderwijs handhaven en uitbreiden	Nationale doelstelling "Europa 2020: het aandeel voortijdige schoolverlaters moet daartegen minder dan 10% bedragen. Indicator: aantal leerlingen die het middelbaar onderwijs verlaten zonder diploma en die ook geen opleiding gaan volgen		
		Flexibele schooltrajecten "op maat" ontwikkelen		Meer informatie ter beschikking stellen over het aanbod aan opleidingen De stageformules ontwikkelen	
		Ouders sensibiliseren			
		De beschikbaarheid van gegevens en informatie verbeteren		De coördinatie verbeteren tussen de Franse en Vlaamse Gemeenschap : statistieken, actiemodellen (b.v.: "brede school")	
	Ervoor zorgen dat het secundair onderwijs of andere opleidingsvormen borg staan voor het verwerven van gecertificeerde vaardigheden, aangepast aan de arbeidsmarkt en de economische sectoren in ontwikkeling	Programma's ondersteunen die werken rond het op mekaar afstemmen van opleidingen, onderwijs en de arbeidsmarkt			
		De coördinatie verbeteren tussen de wereld van onderwijs en opleiding en de bedrijfswereld		De coördinatie verbeteren tussen de maatschappelijke partners en het onderwijs om te werken aan de beroepsprofielen	
		Het aanleren van de tweede taal garanderen (NL of FR)		Het onderdompelingsonderwijs ontwikkelen	

Tabel van workshop Nr. 4: "Sociale cohesie"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
		Opleiding verschaffen voor de beroepen van de "groene" economie			
		De "centra voor de bekrachtiging van de bevoegdheden" ontwikkelen	indicator: aantal afgeleverde getuigschriften		
	Ervoor zorgen dat het onderwijs de persoonlijke ontwikkeling bevordert en zijn opvoedkundige rol vervult	De kritische geest van leerlingen ontwikkelen			
		Leerlingen burgerschap en burgerzin bijbrengen			
4.6 JEUGD: Alle jongeren vinden de voorwaarden voor hun persoonlijke ontplooiing en hun begeleiding naar autonomie	Het bestaan en de kwaliteit garanderen van de infrastructuur en activiteiten voor de jeugd, in de eerste plaats in de arme wijken : SPORT, CULTUUR, ONDERWIJS, CRECHE	Jeugthuizen ontwikkelen	Een jeugdhuis in elke wijk		
		Jeugdbewegingen ontwikkelen			
		Buitenschoolse sport- en cultuuractiviteiten ontwikkelen			
		Takenscholen ontwikkelen	Een takenschool toegankelijk voor elk kind		
		Opvangstructuren ontwikkelen voor peuters	Elk kind heeft toegang tot een opvangstructuur (indien nodig)		
		Ontmoetingsplaatsen creëren voor de verschillende partijen (ouders, begeleiders, kinderen enz.)			
		Uitwisselingen aanmoedigen (wijken, gewesten, landen enz.)			
	De kwaliteit van de begeleiding garanderen	Opwaardering van de jeugdgebonden beroepen			
		De opleiding van het personeel verbeteren			
	Jonge volwassenen begeleiden in hun zelfstandig worden en hun stap naar het volwassen leven: TEWERKSTELLING	Een burgerdienst ontwikkelen			
		Jongeren steunen in hun zoektocht naar werk		Anonieme CV's promoten	

Tabel van workshop Nr. 4: "Sociale cohesie"

Élément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
				Specifieke structuren voorzien voor jongeren van 18-25 jaar	
		Steun organiseren voor de jeugd vanaf 18 jaar	Een referentiepersoon identificeren per kind		
		Toegang tot huisvesting garanderen		Intergenerationeel wonen promoten	
		Jonge gezinnen begeleiden	Elk gezien krijgt begeleiding		

Workshop Acties – Sociale cohesie

07 oktober 2011

Begeleiders: Barbara de Radiguès, Stéphane Delberghe

Deskundigen: Geert te Boveldt (ATO), Adeline Van Kerrebroeck, Christine Mirkes, (BROH-DSP)

De toegang tot een degelijke woning in de wijk mogelijk maken voor iedereen

- Het aantal beschikbare woningen van goede kwaliteit verhogen, bijvoorbeeld door nieuwe woonvormen:
 - Kangoeroewoningen;
 - 'Homepooling': met een groep mensen een woning delen
 - Vereist een omkadering:
 - garanties aan de deelnemers (bv. een officiële website met een database van de beschikbare woningen en de geïnteresseerden);
 - ondersteuning bij de juridische vragen die de formule opwerpt;
 - Voor een brede ontwikkeling is een individualisering van sociale rechten nodig;
 - Imagoverbetering: de reputatie van de gedeelde woningen verbeteren;
 - Het aantal plaatsen in doorgangswoningen verhogen.
- Internationale instellingen bewust maken van de stijging van de huur- en koopprijzen als gevolg van de verschillen in levensstandaard (zoals het inkomen) van mensen die in Brussel werken ten opzichte van de Brusselaars.
- Alle woningen toegankelijk maken voor mensen met een verminderde mobiliteit:
 - Daaronder valt ook de toegang tot de omgeving van de woningen (winkels, openbare ruimte ...);
 - Stedenbouwkundige normen opstellen voor privéwoningen (bestaan al voor publieke woningen) (NB: Hoofdstuk IV van de GSV over de toegang tot gebouwen voor mensen met een verminderde mobiliteit).
- Modulaire woningen bouwen (om de duurzaamheid te bewaren ten opzichte van de veranderende behoeften).
- Toekomstige huurders betrekken bij de bouw om onnodige kosten na de oplevering te vermijden.

Ervoor zorgen dat de culturele productie de diversiteit van de Brusselaars weerspiegelt

Culturele en interculturele projecten ondersteunen die ernaar streven dat alle Brusselaars zich via de cultuur kunnen uitdrukken. Vereiste maatregelen:

- Culturele projecten voor de ontmoeting en uitwisseling van culturen en generaties stimuleren, waardoor de wederzijdse kennis van de bewoners toeneemt:
 - Samenwerking tussen gemeenschappen in dit soort projecten aanmoedigen (oprichting van een dienst, een portaalsite ...).
- Het 'interculturele' luik van het cultuurplan uitvoeren:
 - Zie het werk van RAB/BKO.
- 'Nieuwe stadsculturen' van burgers/bewoners/organisaties op straat, in de wijk ... zichtbaar maken in het hele gewest (praktijken, projecten, realisaties ...).

De socioculturele mix in de wijken aanmoedigen

- Huisvesting:
 - Financiële toegang tot woningen in het hele Gewest garanderen:
 - Sociale woningen beter verdelen via een vast percentage voor sociale woningen in elk nieuw project van een zekere omvang;
 - Een systeem om de huurprijzen te sturen (met een matrix per wijk);
 - De ontwikkeling van alternatieve woningen (gezamenlijke huur, kangoeroewoningen ...) vanuit administratief en fiscaal oogpunt vereenvoudigen.
- Scholen:
 - De toegang tot de gebouwen en de infrastructuur van scholen vereenvoudigen voor buurtverenigingen (bijvoorbeeld door ze 's avonds te openen) om het gebruik van de collectieve ruimte te optimaliseren;
 - Meer interculturele vorming organiseren.
- Werk:
 - Partnerschappen ontwikkelen: tussen scholen en verenigingen en tussen bedrijven en verenigingen (kwetsbare jongeren al vanaf jonge leeftijd begeleiden/bewustmaken van discriminatie bij de aanwerving):
 - Meer positieve en succesvolle modellen laten zien;
 - Discriminatie bij de aanwerving verminderen door de bedrijven meer te sensibiliseren;
 - Organisaties sensibiliseren die een ISO 26000-norm hebben, waarin een hoofdstuk staat over de maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties.
- Ruimtes en infrastructuur in de wijk opzetten voor verenigingen, groepen, enz.
 - Collectief beheerde buurthuizen, waarvan allerlei projecten en verenigingen gebruik kunnen maken.

- Projecten tussen wijken opzetten.

Sociaal beleid: moet dit geterritorialiseerd blijven?

- Opnieuw nadenken over de geterritorialiseerde toekenning van subsidies voor 'sociale cohesie':
 - Veldwerkers betrekken bij deze evaluatie: er is nood aan een erkenning en financiering van de basisberoepen; tevens moeten de goedwerkende elementen uit het toekenningsproces van subsidies behouden blijven;
 - Verenigingen een label toekennen voor de kwaliteit van hun werking.
- Een systeem opzetten voor de toekenning van subsidie dat beter beantwoordt aan de behoeften.
- De subsidiebudgetten van de VGC, Cocof, GGC en FG voor het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest samenvoegen om de impact te verhogen.

Voldoende kwaliteitsvolle openbare plaatsen, collectieve voorzieningen en diensten aan personen aanbieden op wijkniveau

- Meer voorzieningen voor ouderen ontwikkelen:
 - Investeren in rust- en verzorgingstehuizen;
 - Publieke serviceflats ontwikkelen (als alternatief voor de privésector);
 - Ondersteuning geven aan mantelzorgverleners (bv. uitkering, verlof?);
 - Meer flexibiliteit aanbieden in de dagopvang.
- Meer kinderdagverblijven ontwikkelen.
- Ondersteuning geven aan flexibele ruimtes voor veelzijdig gebruik om meer ontmoetingsplaatsen te creëren (bv. buurthuizen, maar ook om de scheidingsmuren tussen bevoegdheden op te heffen).
- Statistieken centraal beschikbaar maken (coördinatie, onderlinge distributie van studies en gegevens), zodat de behoeften nauwkeurig bepaald kunnen worden:
 - Het Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie ondersteunen;
 - Een inventaris opstellen van de voorzieningen (in ontwikkeling);
 - De Wijkmonitoring aanvullen met alle nieuwe elementen die uit studies en onderzoeken komen.
- Aankoopcentrales voor publieke woningen ontwikkelen.

Jonge volwassenen (16-25 jaar)

Dit is een kwetsbare groep met specifieke problemen, maar ze zijn te oud om gebruik te maken van de diensten voor jongeren. Vereiste maatregelen:

- De werkingsperiode voor sommige jeugddiensten verlengen.
- Strijden tegen de zeer lage tewerkstellingsgraad bij jongeren.
- Jongeren begeleiding aanbieden bij het behalen van een diploma middelbare school in een aangepaste structuur.
- Opvangstructuren ontwikkelen voor jongeren boven de 18 jaar, die niet meer terecht kunnen in de jongerenopvang.
- Meer middelen geven aan jeugdhuizen om jongeren te begeleiden bij de evolutie van hun relatie met 'ouders'.
- Sneller studiebeurzen verlenen, zodat jongeren geen brugkrediet hoeven af te sluiten.

Participatie: iedereen moet/kan een rol spelen in de stad

- Er is nood aan een gedeelde analyse van de ervaringen met participatie:
 - Oprichting van een referentiecentrum voor participatie (in overweging).
- Participatie in algemene zin aanmoedigen en niet alleen als gevolg van een NIMBY-reactie.
- Het participatieproces zo vroeg mogelijk opstarten (vanaf de diagnose of de strategische doelstellingen).
- Bewoners op transparante wijze informeren en beslissingen motiveren voordat ze genomen worden.